

Sygn. akt VU 191/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

2 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Sonia Lasota-Zawisza

Sędziowie/Ławnicy: -/-

Protokolant : Tomasz Kałuża-Herok

po rozpoznaniu 2 lipca 2019 roku w Rybniku

na rozprawie

sprawy A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 13 czerwca 2018 roku

sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z 13 czerwca 2018 roku w ten sposób, że zwalnia ubezpieczonego A. M. z obowiązku zwrotu odsetek w kwocie 544,29 zł (pięćset czterdzieści cztery złote dwadzieścia dziewięć groszy);
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt V U 191/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 czerwca 2018 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu A. M. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 19 października 2017 roku do 3 stycznia 2018 roku oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za powyższy okres wraz z odsetkami w łącznej kwocie 15 633,21 zł. W uzasadnieniu organ podał, że ubezpieczony wykorzystywał okres niezdolności do pracy niezgodnie z przeznaczeniem (naruszając art. 17 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa), gdyż będąc pracownikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. pobierał zasiłek chorobowy i jednocześnie świadczył pracę w ramach umowy o pracę na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

(vide: akta organu rentowego)

W odwołaniu ubezpieczony podniósł, że w spornym okresie jego aktywność zawodowa na rzecz (...) Sp. z o.o. ograniczała się jedynie do tego, że będąc w domu odbierał telefony oraz wysyłał korespondencję za pośrednictwem

poczty e-mail traktując te działania jak czynności życia codziennego. Nadto, ubezpieczony wskazał, że stan jego zdrowia uniemożliwił mu stawianie się w pracy w siedzibie firmy w W.. Ubezpieczony zaznaczył także, że biuro rachunkowe działające na rzecz (...) Sp. z o.o. nie posiadało informacji o jego zwolnieniu chorobowym i dokonało zwyczajowego rozliczenia pracy. Ubezpieczony podkreślił jednak, że za okres od 1 listopada 2017 roku do 18 stycznia 2018 roku nie pobrał wynagrodzenia za pracę. Ubezpieczony wskazał, że nie posiadał wiedzy na temat konieczności złożenia zwolnienia lekarskiego w obu zakładach pracy.

(vide: k.3-3v.)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał wcześniejsze twierdzenia. W odniesieniu do twierdzeń ubezpieczonego związanych z brakiem poinformowania pracodawcy – (...) Sp. z o.o. o korzystaniu ze zwolnienia lekarskiego, organ rentowy dodał, że ubezpieczony będący prezesem (...) Sp. z o.o. posiadał w tej spółce 99% udziałów i był jej jedynym pracownikiem, a w spornym okresie jedynym członkiem zarządu. Organ rentowy podkreślił również, że ubezpieczony miał możliwość świadczenia pracy w R. na rzecz spółki (...), a więc bez konieczności przyjazdu do jej siedziby w W.. Nadto, organ rentowy wskazał, że z przedłożonych raportów ZUS RCA wynika, że w spornym okresie ubezpieczonemu zostało wypłacone wynagrodzenie w tytułu zatrudnienia w spółce (...).

(vide: k. 7-8v.)

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony był zatrudniony od 1 kwietnia 2016 roku do 17 stycznia 2018 roku w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. na stanowisku dyrektora zarządzającego.

W okresie m.in. od 19 października 2017 roku do 3 stycznia 2018 roku był niezdolny do pracy z powodu choroby tj. schorzeń kręgosłupa i z tego tytułu pobierał zasiłek chorobowy z funduszu ZUS. Otrzymał zwolnienia za okresy: 19 października do 15 listopada 2017 r., 16 listopada do 29 listopada 2017r., 30 listopada do 13 grudnia 2017r., 14 grudnia 2017r. do 3 stycznia 2018r. Ubezpieczony przedstawiał zwolnienia lekarskie w spółce (...).

Dowód: akta organu rentowego: zestawienie zaświadczeń z okresu niezdolności do pracy; przesłuchanie powoda k.53v.-54

Łącznie pobrana przez ubezpieczonego kwota zasiłku chorobowego wyniosła 15 088,92 zł. Organ rentowy doliczył również do dnia wydania decyzji odsetki w wysokości 544,29 zł.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 13.06.2018r.

Dodatkowo od 1 listopada 2017 roku ubezpieczony był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku prezesa. Zgodnie z postanowieniami umowy o pracę, miejscem wykonywania pracy przez ubezpieczonego był R. i okolice. Nadto, charakter pracy ubezpieczonego, pozwalał mu na świadczenie pracy z jego miejsca zamieszkania – R. bez konieczności dojazdu do siedziby spółki w W.. Za wykonywaną pracę ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 1 000 zł brutto miesięcznie, a od 1 stycznia 2018 roku w wysokości 1 050 zł brutto miesięcznie. Ubezpieczony nie zgłosił w spółce (...) niezdolności do pracy z powodu choroby w okresie od 19 października 2017 roku do 3 stycznia 2018 roku. Biuro rachunkowe za okres od 1 listopada 2017 roku do 18 stycznia 2018 roku naliczyło ubezpieczonemu wynagrodzenie, którego ubezpieczony nie pobrał. Ubezpieczony będący jedynym pracownikiem, a zarazem prezesem spółki (...), posiadał 99% udziałów, a w spornym okresie nie było poza nim innych członków zarządu.

Dowód: akta organu rentowego: pismo (...) sp. z o.o. z 25.04.2018r.,

pismo z biura rachunkowe z 31.10.2018r. k. 28, zapisy na koncie k. 29-30, ksera akt osobowych powoda w tym: kwestionariusze osobowe k. 31 i k. 38, umowa o pracę k. 32, informacja o warunkach zatrudnienia k.33, zmiana

warunków zatrudnienia k.34, skierowanie na badanie lekarskie k. 35, orzeczenie lekarskie k. 36, karta szkolenia z BHP k. 37, oświadczenie PIT-2 k. 39, zgłoszenie do ZUS - ZUA k. 40, przesłuchanie ubezpieczonego k. 53v.-54

W okresie orzeczonej niezdolności, ubezpieczony będący pracownikiem spółki (...), wykonywał na jej rzecz m.in. takie czynności jak: prowadzenie rozmów telefonicznych, wysyłanie i przyjmowanie korespondencji meilowej, wystawianie faktur czy spotkania z kontrahentami. Powyższe działania ubezpieczony podejmował w dniach: 2 listopada 2017r., 9 listopada 2017r., 13 listopada 2017r., 15 listopada 2017r., 16 listopada 2017r., 22 listopada 2017r., 23 listopada 2017r., 28 listopada 2017r., 29 listopada 2017r., 30 listopada 2017r., 11 grudnia 2017r., 12 grudnia 2017r., 13 grudnia 2017r., 14 grudnia 2017r., 22 grudnia 2017r., i 27 grudnia 2017r.

Dowód: akta organu rentowego: pismo (...) sp. z o.o. 22.05.2018r., przesłuchanie ubezpieczonego k. 53v.-54

Decyzją z 13 czerwca 2018 roku, nr (...), organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 19 października 2017 roku do 3 stycznia 2018 roku oraz zobowiązał go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za powyższy okres wraz z odsetkami w łącznej kwocie 15 633,21 zł.

Dowód: akta organu rentowego: decyzja ZUS z 13.06.2018r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały, a także w oparciu o przesłuchanie ubezpieczonego, które wraz z pozostałymi dowodami tworzyły spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy.

Sąd zważył co następuje:

Jak stanowi przepis art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 512 ze zmianami) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego.

Na mocy art. 17 ust. 1 ww. ustawy ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela stanowisko Sądu Najwyższego, który wskazał, że pracą zarobkową, której wykonywanie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy powoduje utratę prawa do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego jest każda aktywność ludzka zmierzająca do osiągnięcia zarobku, choćby nawet polegająca na czynnościach nieobciążających w istotny sposób organizmu przedsiębiorcy oraz pracownika pozostającego na zwolnieniu lekarskim (wyr. SN z 5.04.2005r., sygn. akt I UK 370/04).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że ubezpieczony utracił prawo do zasiłku chorobowego za okres wskazany w decyzji.

Bezsporne było w sprawie, że ubezpieczony w spornym okresie był pracownikiem (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. oraz jednocześnie (...) Sp. z o.o. w W.. Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, ubezpieczony przedstawił zwolnienie lekarskie jedynie w spółce (...). Jednocześnie w spornych okresach niewątpliwie wykonywał pracę na rzecz spółki (...), co sam zresztą przyznał. Dla oceny zachowania ubezpieczonego nie ma znaczenia, że pracę wykonywał w mieszkaniu, niewychodząc z domu i polegała ona przeważnie na rozmowach telefonicznych oraz wysyłaniu i przyjmowaniu korespondencji meilowej. Co więcej, rodzaj stanowiska pracy ubezpieczonego – prezes spółki (...), będącego jednocześnie jej większościowym udziałowcem i jedynym pracownikiem, a w spornym okresie jedynym członkiem zarządu, wskazuje na to, że sam ubezpieczony miał obowiązek poinformować biuro rachunkowe oraz organ rentowy o swojej niezdolności do pracy również w spółce (...). Podkreślić należy, że niepobranie wynagrodzenia nie świadczy o tym, że jest one nienależne ani, że ubezpieczony nie wykonywał pracy, za którą zostało naliczone.

Jak stanowi przepis art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 j.t. ze zm) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Na podstawie art. 84 ust. 2 ustawy systemowej, za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się: 1) świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania; 2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Tutejszy Sąd podziela stanowiska Sądu Najwyższego w zakresie określenia zachowań kwalifikowanych jako świadome wprowadzenie w błąd organu rentowego do których zalicza się bezpośrednio oświadczenie nieprawdy we wniosku o świadczenie, przemilczenie przez wnioskodawcę faktu mającego wpływ na prawo do świadczenia oraz okoliczność domniemanego współdziałania wnioskodawcy z innymi podmiotami we wprowadzeniu w błąd organu rentowego (niepubl. wyr. SN z 27.01.2011r., II UK 194/10)

Jeżeli ubezpieczony jak w niniejszej sprawie przedkłada za sporne okresy zaświadczenia lekarskie u jednego pracodawcy, a nie robi tego u drugiego i wykonuje na jego rzecz pracę zarobkową, to wprowadza w ten sposób w błąd organ rentowy co do okoliczności warunkujących powstanie prawa do zasiłku chorobowego. Zatem, ubezpieczony nie ma prawo do zasiłku chorobowego, pobrane świadczenie jest więc świadczeniem nienależnym i powinno zostać zwrócone.

Jednocześnie Sąd wskazuje, iż błędne jest stanowisko organu, który uważa, iż odsetki bieżą od daty wypłaty nienależnego świadczenia. Organ rentowy nie miał podstaw do żądania od ubezpieczonego odsetek od pobranego świadczenia za okres sprzed wydania decyzji w tym przedmiocie. Wymagalność roszczenia o jego zwrot następuje bowiem dopiero od momentu doręczenia decyzji zawierającej żądanie zwrotu (wyr. SA w Katowicach z 9.02.2016 r., sygn. III AUa 724/15).

Mając na uwadze powyższe, Sąd działając na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zwolnił ubezpieczonego A. M. z obowiązku zwrotu odsetek w kwocie 544,29 zł, a w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.